

Ålderspensions- systemet vid sidan av statsbudgeten

Förslag till statsbudget för 2009

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagförslag.....	7
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	7
3	Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	9
3.1	Omfattning.....	9
3.2	Ålderspensionssystemets omvårdnad.....	10
3.3	Inkomstpensionssystemets finansiella ställning	11
3.4	Premiepensionssystemets utveckling	12
3.5	Pensionsnivåer och pensionsåldrar	14
3.6	Översyn av hur inkomstindex beräknas och fastställs.....	15
3.7	Kunskapen om pensionssystemet.....	16
3.8	Revisionens iakttagelser.....	17
3.9	Förslag till författningsändringar.....	17
3.9.1	En samlad pensionsadministration	17
3.9.2	Pensionsrätt för personer med sjukersättning	18

Tabellförteckning

3.1	Utgifter vid sidan av statsbudgeten	9
3.2	Utgifter premiepensionssystemet.....	9
3.3	Pensionskapital och genomsnittligt månadsbelopp per pensionssparare som påbörjat uttag av premiepensionen per den 31 december 2007	12
3.4	Värde fördelat på fondkategori	12
3.5	Totalt antal fondbyten 2000–2007	13
3.6	Medellivslängden och pensionsåldern.....	14

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (avsnitt 2.1 och 3.9.2)

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 och 6 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 5 §¹

Ett pensionsgrundande belopp enligt 4 § ska för hel inkomstrelaterad sjukersättning och hel inkomstrelaterad aktivitetsersättning beräknas enligt följande. Den antagandeinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade ersättningen ska minskas med ett belopp motsvarande 7 procent av antagandeinkomsten. Det pensionsgrundande beloppet utgör för varje månad som hel ersättning uppburits skillnaden mellan en tolfedel av den minskade antagandeinkomsten och den pensionsgrundande inkomsten av nämnda ersättning efter avdrag enligt 2 kap. 21 §.

Har den försäkrade för en månad uppburit en fjärdedels, halv, två tredjedels eller tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning ska vid beräkning enligt första stycket användas så stor andel av antagandeinkomsten som svarar mot graden av sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Utbetalas för hel månad endast en del av sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt bestämmelserna i 16 kap. 20 § lagen (1962:381) om allmän försäkring ska vid beräkning enligt första stycket användas så stor andel av antagandeinkomsten som svarar mot den utbetalade delen.

¹ Senaste lydelse 2008:713.

Om en inkomstrelaterad sjukersättning har minskats enligt bestämmelserna i 16 a kap. 4 § lagen om allmän försäkring ska det pensionsgrundande beloppet beräknas med bortseende från sådan minskning.

6 §²

Om sjukersättningen eller aktivitetsersättningen med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring har varit samordnad med pensionsgrundande livränta *skall* följande gälla.

Den del av antagandeinkomsten som avses i 5 § eller, om endast en del av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen har varit samordnad med livräntan, en andel av det beloppet som svarar mot den samordnade delen av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen, *skall* tillgodoräknas den försäkrade som pensionsgrundande belopp endast om och i den utsträckning det överstiger den försäkrades livränta efter samordning.

Om sjukersättningen eller aktivitetsersättningen med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring har varit samordnad med pensionsgrundande livränta *ska* följande gälla.

Den del av antagandeinkomsten som avses i 5 § eller, om endast en del av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen har varit samordnad med livräntan, en andel av det beloppet som svarar mot den samordnade delen av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen, *ska* tillgodoräknas den försäkrade som pensionsgrundande belopp endast om och i den utsträckning det överstiger den försäkrades livränta efter samordning.

Om en pensionsgrundande livränta har minskats med tillämpning av 16 a kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring ska det pensionsgrundande beloppet enligt andra stycket beräknas med bortseende från sådan minskning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

² Senaste lydelse 2002:316.

3 Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

3.1 Omfattning

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten omfattar inkomstpensionssystemet (inkomstpension och tilläggspension) och premiepensionssystemet (premiepension).

Pensionsutgifterna inom inkomstpensionssystemet, som är ett fördelningssystem, finansieras löpande av de pensionsavgifter som betalas in till systemet. Första till Fjärde samt Sjätte AP-fonderna förvaltar de buffertfonder som ska utjämna svängningar mellan pensionsavgifter och pensionsutbetalningar. Skatteverkets, Försäkringskassans och Kronofogdemyndighetens kostnader för administrationen av inkomstpensionssystemet samt AP-fondernas interna kostnader belastar första till fjärde AP-fonderna och

täcks genom att pensionsspararnas pensionsbehållning minskas.

Inom premiepensionssystemet placeras de inbetalade pensionsavgifterna i fonder enligt pensionsspararnas önskemål. Pensionsutbetalningarna finansieras genom avyttring av fonderade medel och täcks genom att behållningen på pensionsspararnas premiepensionskonton minskar i motsvarande mån. Administrationskostnaderna för premiepensionssystemet inklusive ersättningar till Skatteverket, Försäkringskassan och Kronofogdemyndigheten för deras administration av premiepensionssystemet täcks genom avgifter som dras av tillgodohavandena på pensionsspararnas premiepensionskonton, och redovisas därför inte under ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Tabell 3.1 Utgifter vid sidan av statsbudgeten

Miljoner kronor

	Utfall 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Ap-fonderna, pensionsutgifter	186 362	199 207	217 822	232 678	246 133
Administrationskostnader	2 574	2 669	2 927	2 988	3 128
Totalt för Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	188 936	201 876	220 749	235 666	249 261

Tabell 3.2 Utgifter premiepensionssystemet

Miljoner kronor

	Utfall 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Premiepensionssystemet	460	832	1 257	1 982	3 267

3.2 Älderspensionssystemets omvårdnad

För pensionssystemet är trygghet, förutsägbarhet och långsiktighet nyckelord. Det är därför av stort värde för de försäkrade att pensionssystemet vilar på en bred överenskommelse så att spelreglerna inte ändras om det blir regerings-skifte. Förutom detta faktum krävs att allmänheten också är övertygad om såväl den politiska som den finansiella stabiliteten och agerar utifrån detta. Först då kan man fullt ut dra nytta av ett stabilt pensionssystem och dess inbyggda drivkrafter till arbete. Det är därför väsentligt att omsorgsfullt vårda pensionsöverenskommelsen och att också tydligt markera att pensionsreformen långsiktigt ligger fast. Regeringen lägger stor vikt vid detta.

Pensionssystemet vilar på en rad principer och regler som slagits fast i pensionsöverenskommelsen. För att upprätthålla stabiliteten krävs att kunskapen om dessa principer kan föras vidare till de beslutsfattare och tjänstemän som i framtiden ska vårda pensionssystemet. Dokumentationen om systemet är komplex och omfattande, vilket försvårar för nya förvaltare. För att förbättra möjligheterna för kunskapsöverföring kommer en särskild pensionsskrift därför att tas fram som beskriver pensionssystemet, pensionsöverenskommelsen och motiven bakom pensionsreformen.

Ett ytterligare steg för att förbättra möjligheterna till ett stabilt och effektivt system är att sammanföra pensionsadministrationen till en myndighet. Regeringen har därför gett en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en särskild pensionsmyndighet med ansvar för all pensionshantering.

Genomförandegruppen hade i uppdrag att genomföra pensionsreformen och att vårda pensionsöverenskommelsen. De avslutade sitt arbete i och med riksdagsvalet 2006. Gruppen efterlämnade ett gemensamt dokument där de viktigaste delarna i överenskommelsen dokumenterades. Man var också överens om att en ny grupp bestående av riksdagsledamöter från de fem partierna bakom överenskommelsen skulle bildas.

Regeringen tillsatte den 29 november 2007 en arbetsgrupp med företrädare för de fem partierna bakom pensionsöverenskommelsen med uppgift att värna pensionsöverenskommelsen och vårda pensionsreformen och dess grund-

läggande principer. Den 24 april fastställde regeringen direktiv som den nya gruppen – Pensionsgruppen – tagit fram. Pensionsgruppen ska samråda i pensionsfrågor och aktivt arbeta med frågor som rör pensionsreformens principer. I direktiven har det särskilt definierats tre nya frågeställningar som Pensionsgruppen ska hantera och där förslag ska lämnas.

- Översyn av åldersgränserna i pensionssystemet.

Gränsen för tidigaste uttag av inkomstrelaterad ålderspension är 61 år, gränsen för tidigaste uttag av garantipension är 65 år och gränsen för avgångsskyldighet är 67 år. Detta har gällt sedan pensionsreformen infördes samtidigt som medellivslängden sedan dess har ökat med närmare ett år. Mot bakgrund av förändringar i medellivslängd och antal år i förvärvsarbete ska arbetsgruppen ta fram alternativ för hur detta bör hanteras i pensionssystemet.

- Översyn av hur inkomstindex fastställs.

Beräkningen av inkomstindex syftar till att ge en rättvisande bild av utvecklingen av pensionsgrundande inkomst. Förändringar i omvärlden kan dock påverka inkomstindex på ett sätt som inte speglar en egentlig förändring av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten. Pensionsgruppen ska därför ta fram en alternativ metod för fastställelseordningen så att måttet inte påverkas av omvärldsförändringar som inte har sin grund i egentliga förändringar av pensionsgrundande inkomst.

- Översyn av reglerna för AP-fonderna.

Administrationskostnaderna för pensionsadministrationen har ökat betydligt sedan pensionsreformen genomfördes, vilket även inbegriper AP-fonderna. Ett skäl till de ökade kostnaderna för AP-fonderna är de förändringar i reglerna som skedde i samband med pensionsreformen. Eftersom administrationskostnaderna belastar pensionssystemet och därmed pensionerna ska Pensionsgruppen överväga om det mot bakgrund av de ökade kostnaderna finns skäl att se över nuvarande regler för AP-fonderna.

3.3 Inkomstpensionssystemets finansiella ställning

Inkomstpensionssystemets finansiella resultat sammanställs varje år av Försäkringskassan i en balans- och resultaträkning, Orange Rapport – Pensionssystemets årsredovisning. Årsredovisningen är ett viktigt inslag för ett genomskinligt system där utvecklingen av den finansiella ställningen och orsakerna till eventuella förändringar tydligt framgår. Redovisningen ska spegla de demografiska, beteendemässiga och ekonomiska faktorer som bestämmer systemets finansiella ställning och hur dessa kan komma att påverka pensionernas värde. Därigenom skapas en större kunskap om och förståelse för systemets uppbyggnad samt de faktorer och förlopp som påverkar systemets skulder och tillgångar.

Fördelningssystemets tillgångar består till cirka 87 procent av den s.k. avgiftstillgången. Avgiftstillgången är värdet av avgiftsflödet till inkomstpensionen, dvs. 16 procent av alla framtida pensionsgrundande inkomster och transfereringar m.m. Resterande tillgångar, cirka 13 procent, är det kapital som förvaltas av den s.k. buffertfonden, Första-Fjärde samt Sjätte AP-fonden. Buffertfondens existens innebär att det är möjligt att finansiera pensionsutgifterna med en fast avgift även under perioder när inkomsterna är lägre än utgifterna.

Skulderna i form av inkomstpension och tilläggs pension består dels av skulden till dem som inte börjat lyfta sin ålderspension än, dels av det åtagande som finns till dem som uppbär sin ålderspension.

Den finansiella stabiliteten i inkomstpensionssystemet mäts i balanstalet, som är förhållandet mellan systemets tillgångar och skulder. Är balanstalet större än 1,0000 är tillgångarna större än skulderna och systemet är då i balans och klarar långsiktigt sina åtaganden. Är balanstalet lägre än 1,0000 är systemet i obalans. Omräkningen av pensioner och pensionsrätter som görs genom indexeringen justeras då ner i motsvarande grad så länge som obalansen kvarstår. När systemet åter är i balans ökar indexeringen tillbaka till nivån för inkomstindex. Balanseringen innebär att pensionerna anpassas till de finansiella förutsättningar som finns och säkerställer att det inte betalas ut mer pension än vad som långsiktigt kan finansieras. Därmed riskerar kostnaderna för dagens pensioner inte att övervältras på kommande generationer.

Av årsredovisningen för 2007 framgår att tillgångarna för inkomstpensionen var 7 014 miljarder kronor. Av dessa var 898 miljarder kronor fonderade och placerade i Första-Fjärde samt Sjätte AP-fonden medan resterande 6 116 miljarder var den samlade avgiftstillgången. Pensionsskulden var samtidigt 6 996 miljarder kronor. Resultatet för 2007 var minus 82 miljarder kronor och systemets överskott uppgick därmed till 18 miljarder kronor den 31 december 2007.

Genomsnittsinkomstens utveckling i det svenska samhället mäts genom det s.k. inkomstindexet. Pensionssystemets resultat bestäms framför allt av om genomsnittsinkomstens procentuella ökning är större eller mindre än avgiftsunderlagets procentuella ökning. Om genomsnittsinkomsten ökar snabbare än avgiftsunderlaget tenderar det till att ge negativa resultat och omvänt. Resultatet är också beroende av AP-fonderna och deras avkastning.

Den huvudsakliga förklaringen till 2007 års negativa resultat är just att genomsnittsinkomsten ökade mer än avgiftsinkomsterna. Ökningen i genomsnittsinkomsten bestämmer pensionskuldens förräntning, medan avgiftstillgångens förändring bestäms av ökningen i avgiftsinkomster och av omsättningstiden. För 2007 slog ökningen i genomsnittsinkomsten igenom snabbare än ökningen i avgiftsinkomsterna.

Inkomstpensionssystemets tillgångar ökade under 2007 med totalt 212 miljarder kronor eller 3,1 procent. Ökningen av pensionsavgifter tillförde avgiftstillgången 193 miljarder kronor. Samtidigt minskade dock avgiftstillgången med 22 miljarder kronor till följd av kortare omsättningstid. Omsättningstiden, som är det antal år en krona i genomsnitt finns kvar i systemet, har minskat sedan 2004. Detta beror huvudsakligen på att inträdet i förvärvslivet skett allt senare. Om omsättningstiden fortsätter att minska så minskar pensionsavgifternas förmåga att finansiera pensionerna, eftersom varje krona måste betalas ut tidigare. Därför är det bl.a. viktigt att unga får arbete så att inträdesåldern sjunker. Mer om inträdesålderns betydelse finns i avsnittet om Genomsnittlig pensionsålder.

Resultatet för AP-fonderna bidrog positivt till resultatet och ökade sammanlagt med 41 miljarder kronor. Avkastningen på 4,4 procent svarade för drygt 38 miljarder kronor. Pensionsavgifterna översteg pensionsutbetalningarna, vilket efter avdrag för administrationskostnader sva-

rade för den återstående buffertfondökningen med drygt 3 miljarder kronor.

Pensionsskulden ökade med 293 miljarder kronor jämfört med 2006. Indexeringen i inkomstpensionssystemet på 4,0 procent stod för 268 miljarder kronor. Under 2007 ökade medellivslängden, vilket medförde att skulden ökade med 17 miljarder kronor. Resterande del av skuldökningen förklaras främst av att de nyligt tjänade pensionsrätterna översteg årets utbetalningar.

Utifrån den finansiella ställningen den 31 december 2007 har Försäkringskassan beräknat balanstalet för 2009 till 1,0026. Detta är lägre än balanstalet för 2008 då det var 1,0149. Försvagningen i balanstalet beror på årets negativa resultat.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det var positivt att sysselsättningen ökade, att pensionsavgifterna översteg pensionsutbetalningarna och att AP-fondernas avkastning översteg skuldens ökning. Denna gång var dock de negativa effekterna starkare. Skulden ökade mer än avgiftstillgången och avgiftstillgången försvagades pga. minskningen i omsättningstid. Sammantaget fungerar pensionssystemet i enlighet med intentionerna.

Ett längre arbetsliv skulle stärka pensionssystemet och minska risken för balansering. Ett längre arbetsliv kan åstadkommas både genom att verka för att ungdomar får arbete och därmed inkomster och genom att motverka att många tvingas lämna arbetsmarknaden i för tidig ålder, t.ex. genom avtalspensioneringar.

3.4 Premiepensionssystemets utveckling

Den 31 december 2007 var antalet pensionssparare i premiepensionssystemet ca 5,8 miljoner. Premiepensionsmyndigheten, PPM, har t.o.m. december 2007 betalat ut premiepension till 448 691 personer. Av dessa tog 56 446 ut pension i form av traditionell försäkring. Året innan var motsvarande siffror 343 473 respektive 40 995 personer.

Tabell 3.3 Pensionskapital och genomsnittligt månadsbelopp per pensionssparare som påbörjat uttag av premiepensionen per den 31 december 2007

Kronor

	Fondförsäkring		Traditionell försäkring	
	Pensionskapital	genomsnittligt månadsbelopp	Pensionskapital	genomsnittligt månadsbelopp
2007	23 429	107	22 664	104
2006	18 512	70	17 464	71
2005	12 574	46	11 229	49
2004	7 369	33	7 074	33

Den genomsnittliga nivån på de premiepensioner som betalas ut ökar stadigt och förväntas på sikt uppgå till en betydligt större andel av den samlade utbetalade pensionen. Totalt har pensioner om 460,3 miljoner kronor betalats ut under 2007. Motsvarande siffror för 2006 var 231,1 miljoner kronor. Från och med 2008 förväntas antalet pensionssparare som väljer att påbörja uttag av premiepension öka med mellan 110 000 och 120 000 personer årligen.

Vid utgången av 2007 fanns 785 fonder, fördelade på 86 förvaltare, registrerade i systemet. Avkastningen i fondrörelsen uppgick till 5,6 procent under 2007. Avkastningen i den traditionella försäkringsrörelsen uppgick samtidigt till 5,7 procent. Den genomsnittliga årliga avkastningen i premiepensionssystemet har sedan de första inbetalningarna till systemet ägde rum 1995 t.o.m. utgången av 2007 varit 5,8 procent per år, efter avdrag för fondförvaltningsavgifter.

Tabell 3.4 Värde fördelat på fondkategori

Miljarder kronor

Fondkategori	Förvalt kapital den 31 dec 2007	Förvalt kapital den 31 dec 2006	Förvalt kapital den 31 dec 2005	Förvalt kapital den 31 dec 2004
Aktiefonder	162,8	141,1	99,2	60,7
Blandfonder	9,9	9,3	7,2	5,1
Generationsfonder	35,3	30,6	23,0	15,2
Räntefonder	12,9	7,5	4,9	3,7
Premiesparfonden	87,4	78,9	58,1	40,1
Totalt	308,3	267,4	192,4	124,8

Den negativa utvecklingen på aktiemarknaderna har påverkat premiepensionsspararnas kontobehållningar. Den genomsnittliga avkastningen var -16 procent under första halvåret 2008. Det samlade premiepensionskapitalet har haft en värdeminskning sedan årsskiftet på sammanlagt 50 miljarder kronor. Den 30 juni 2008 uppgick det genomsnittliga fondinnehavet till ca 45 000

kronor per pensionssparare, året innan var motsvarande belopp 53 000 kronor.

Fördelningen av fondkapitalet mellan män och kvinnor har varit oförändrad de senaste tre åren. Kvinnorna äger 44 procent och männen 56 procent av det totala kapitalet.

Totalt genomfördes 2,6 miljoner fondbyten under 2007. Antalet fondbyten har ökat markant över tiden vilket framgår av tabell 3.5. Under 2006 ökade antalet med 45 procent och under 2007 med 46 procent. Att antalet fondbyten ökat kan förklaras av att allt fler pensionssparare ser över sitt pensionssparande i takt med att behållningen på deras konton ökar. En stor del av ökningen kan även tillskrivas de förvaltningsföretag som under senare år regelbundet genomför fondbyten åt sina kunder.

Tabell 3.5 Totalt antal fondbyten 2000–2007

År	Antal
2000	85 093
2001	133 303
2002	231 659
2003	356 872
2004	636 340
2005	1 212 907
2006	1 753 110
2007	2 555 077

Under perioden 2005–2007 har män varit något mer aktiva med att byta fonder än kvinnor. Dels är det totalt fler män än kvinnor som genomfört ett fondbyte, dels har männen genomfört fondbyten något oftare än kvinnorna. Under samma period är det personer i åldersintervallet 30–50 år som har varit mest aktiva.

Under 2007 betalade varje pensionssparare i genomsnitt 0,46 procent av pensionsbehållningen i avgift eller totalt ca 1 265 miljoner kronor, varav avgiften till fondförvaltarna utgjorde i genomsnitt 0,33 procent (907 mnkr) och avgiften för administrationen utgjorde 0,13 procent (358 mnkr).

Information till pensionsspararna under 2007 har i huvudsak förmedlats via det årliga värdebeskedet (det orange kuvertet), genom riktad information till nytillkommande pensionssparare och ett särskilt värdebesked för pensionärer. Även pensionssparare som sedan start inte gjort några omplaceringar av sina fonder fick del av riktade insatser.

Under 2007 genomförde PPM åtgärder för att förbättra det beslutsstöd som erbjuds pensionspararna på PPM:s webbplats. Nya värdeförändringsmått infördes liksom mått på vilken risk som den valda fondportföljen är behäftad med. Tjänsterna syftar till att underlätta för pensionspararna att utvärdera sina fondval. Dessutom infördes en tjänst som möjliggör en omedelbar rebalansering av portföljen till samma fördelning som gällde vid föregående fondval.

Förändringar i premiepensionssystemet

Med ledning av premiepensionsutredningens betänkande Svårnavigerat? SOU 2005:87, PPM:s rapport Förslag till ändringar i premiepensionssystemet (2007-04-24) och Statskontorets rapport Statens ansvar och åtagande inom premiepensionssystemet (2007:5) bereds åtgärder för att utveckla premiepensionssystemet. Den huvudsakliga inriktningen på arbetet är att förbättra det statliga fondalternativet i systemet. Det statliga alternativet ska vara ett bra alternativ för de pensionssparare som anser att de inte har kunskap eller tid att förvalta premiepensionen på det s.k. fondtorget. För de sparare som själva vill placera sina premiepensionsmedel bör fondtorget erbjuda ett brett utbud av fonder. Arbetet rör också i vilken mån det statliga alternativet ska vara valbart och möjligt att kombinera med placeringar på fondtorget.

Efterlevandeskyddet före pensionstid

Inom ramen för premiepensionssystemet ska PPM enligt lagen om inkomstgrundad ålderspension erbjuda pensionspararen en möjlighet att teckna efterlevandeskydd före pensionstid. Dessa bestämmelser har ännu inte trätt i kraft. Det senaste beslutet om senareläggning är från december 2007 och innebär att skyddet ska införas den 1 januari 2010. Frågan har varit föremål för utredning under en längre tid. PPM har sedan tidigare själva gjort bedömningen att mycket talar för att skyddet inte kan bli ekonomiskt bärkraftigt och därför inte bör införas. Finansdepartementet remitterade under 2005 en promemoria med förslag till ett förnyat efterlevandeskydd. Flertalet tillfrågade instanser har varit negativa till det remitterade förslaget och flera har ifrågasatt behovet av efterlevandeskyddet samt ansett att kostnaderna för skyddet riskerar att bli höga. Frågan om efterlevandeskyddet är fortfarande under beredning inom Regeringskansliet.

3.5 Pensionsnivåer och pensionsåldrar

En viktig princip i pensionssystemet är den s.k. livsinkomstprincipen, dvs. att mer arbete ger högre pension. Nivån på framtida pensioner och vad som påverkar när en person väljer att ta ut sin pension behandlas i Försäkringskassans rapport Pensionsnivåer och indikatorer för ekonomiska incitament att övergå i ålderspension (S2008/2496/SF).

Det är många faktorer som påverkar vid vilken ålder en person väljer att lämna arbetslivet och när han eller hon väljer att ta ut sin ålderspension. Enskilda individers beslut påverkas av bl.a. den egna ekonomin och de normer som finns i samhället.

De ekonomiska incitamenten påverkas av hur stor pension en person vill ha i framtiden. Pensionens storlek beror främst av inbetalningen av pensionsavgifter och det antal år man förväntas leva som pensionär. Medelåldern för uttag av pension är idag strax under 65 år. Pensionering vid 65 år innebär med dagens medellivslängd att pensionen ska betalas ut i cirka 19 år. En person som har arbetat i 40 år ska således försörja sig på sitt förvärvsarbete i 59 år, nästan 1,5 gånger så länge som han eller hon faktiskt har arbetat.

Kombinationen av pensionssystemets fasta avgiftsnivå och den ökande medellivslängden gör att människor kommer att behöva arbeta längre om ersättningsnivån ska hållas uppe. Det kan inte anses orimligt att något/några av de extra levnadsåren läggs till arbetslivet och inte enbart till att förlänga tiden som pensionär.

I tabell 3.6 visas den pensionsålder som enligt prognos behövs för att alla årskullar ska få samma månatliga pension. Tabellen visar också tiden vid 65 års ålder som individer från olika årskullar kan förvänta sig att vara pensionärer, vilket också jämförs med dem födda 1930. Det visar sig att även om man jobbar längre för att kompensera för effekten av ett längre liv, så kommer ändå alla att vara ålderspensionärer allt längre.

Tabell 3.6 Medellivslängden och pensionsåldern

Årskull född år	...fyller 65 år	Förväntad livslängd vid 65 ¹	Behövlig pensionsålder	Tid som pensionär	Tid som pensionär jämfört med födda 1930
1930	1995	82år 5mån	65år	17år 5mån	0
1938	2003	83år 4mån	65år 8mån	17år 8mån	+3mån
1940	2005	83år 7mån	65år 9mån	17år 10mån	+5mån
1945	2010	84år 3mån	66år 3mån	18år	+7mån
1950	2015	84år 10mån	66år 7mån	18år 3mån	+10mån
1955	2020	85år 3mån	66år 11mån	18år 4mån	+11mån
1960	2025	85år 7mån	67år 2mån	18år 5mån	+1år
1965	2030	85år 11mån	67år 5mån	18år 5mån	+1år 1mån
1970	2035	86år 3mån	67år 7mån	18år 8mån	+1år 3mån
1975	2040	86år 7mån	67år 10mån	18år 9mån	+1år 4mån
1980	2045	86år 10mån	68år	18år 10mån	+1år 5mån
1985	2050	87 år	68år 2mån	18år 10mån	+1år 5mån
1990	2055	87år 1mån	68år 2mån	18år 11mån	+1år 6mån

¹Statistiska centralbyråns prognos på den förväntade medellivslängden uppdelat på födelseår.
Källa: Försäkringskassan 2008

Efterfrågan på arbetskraft och en anpassning av arbetslivet till den äldre befolkningen är viktiga förutsättningar för individernas val. De individuella incitamenten för fortsatt arbete kan inte frikopplas från incitamentsstrukturen för arbetsgivare att anställa och behålla den äldre arbetskraften. För den enskilda personen kan det finnas starka incitament, men om dessa inte möts av någon efterfrågan är de i stort sett utan värde. Regeringen har vidtagit åtgärder för att förlänga arbetslivet och förstärka arbetsgivarnas efterfrågan. Bl.a. är jobbskatteavdraget utformat för att ge pensionärer som arbetar en extra skattelättnad. För att även öka incitamenten att behålla och nyanställa äldre medarbetare har arbetsgivare som har anställda som har fyllt 65 år befriats från den särskilda löneskatten.

Genomsnittlig pensionsålder

Pensionens storlek har direkt koppling till arbetslivets längd. För en god pension är det alltså positivt med ett långt arbetsliv. Detta är möjligt om pensioneringen senareläggs. Eftersom pensionens storlek påverkas av medellivslängden är det också så att arbetslivet behöver förlängas om pensionen i förhållande till slutlönen inte ska bli lägre än för tidigare generationer med kortare livslängd. Eftersom det är arbete som möjliggör välfärden i samhället finns det också ett tydligt samhällsintresse för ett långt arbetsliv. Det finns således skäl att följa utvecklingen av den genomsnittliga pensionsåldern i samhället.

En genomsnittlig pensionsålder kan mätas och belysas på flera sätt, bl.a. genom att mäta utträdesålder från arbetsmarknaden, medelpensioneringsåldern och ålder för uttag av ålderspension. Försäkringskassan gör årligen mätningar och redovisar i rapporten Medelpensioneringsålder (Försäkringskassan Redovisar 2008:9) utvecklingen för olika mått.

Den genomsnittliga utträdesåldern från arbetsmarknaden har stigit med omkring ett år från 62,2 till 63,1 under de senaste 10 åren. Utvecklingen är likvärdig för kvinnor och män men männens utträdesålder är ca 1 år högre. Utvecklingen har sedan pensionsreformen alltså varit positiv, men ökningen infaller de första fem åren och utträdesåldern har i princip legat still sedan 2003.

Ett annat mått är medelpensioneringsåldern som visar medelåldern då en person får ålderspension eller sjukersättning. Därvid undantas de personer som fick förtidspension (enligt de regler som gällde före januari 2003) eller aktivitetsersättning före 30 års ålder. Medelpensioneringsåldern har varierat men ligger nu på samma nivå som för 10 år sen (61,8 år). Även här är tendensen över tid lika för män och kvinnor men kvinnorna har en något lägre medelpensioneringsålder. I måttet ingår beviljade sjukersättningar som har en tydlig inverkan på måttet, men som också har en reell inverkan på arbetskraftsdeltagandet och tidpunkten för när personer går från arbete till pension.

Särskilt noterbart för ålderspensionssystemet är att åldern för uttag av den allmänna ålderspensionen i princip har varit oförändrad under de senaste 10 åren. Den genomsnittliga åldern för uttag av ålderspension är nu 64,6 år, vilket t.o.m. är något lägre än för 10 år sen. Dock behöver detta inte vara detsamma som att man inte ar-

betar eftersom man samtidigt kan arbeta och få ålderspension.

Trots att medellivslängden ökat med omkring ett år de senaste 10 åren har det i princip inte påverkat tiden för uttag av ålderspension. 65 år fungerar fortfarande som en stark norm för när ålderspensionen ska tas ut. Även tjänstepensionsavtal och andra regelsystem är ofta knutna till 65 år och befäster denna norm. Enligt nuvarande tjänstepensionsavtal avsätts inga avgifter efter 65 år. De regler som finns inom andra system kan också påverka pensionsåldern. Den övre gränsen för sjukersättning är t.ex. 65 år. För den stora andel som lämnar arbetslivet med sjukersättning blir det därför självklart att ta ut ålderspension vid 65 års ålder.

Eftersom pensionens storlek är beroende av medellivslängden innebär det oförändrade uttagmönstret lägre kompensationsgrader för senare årskullar. Mot bakgrund av detta och det behov av arbetskraft som finns för att klara välfärden finns det skäl att överväga nivån på de åldersgränser som finns och ställa frågan om dessa bör revideras. Pensionssystemet saknar visserligen en uttalad åldersgräns men de åldersgränser som finns för tidigaste uttag, för rätt till garanti-pension och för rätt att kvarstå i arbete fungerar normbildande. Det är mot den bakgrunden den nyinrättade Pensionsgruppen har fått i uppdrag att se över nuvarande åldersgränser i ålderspensionssystemet.

3.6 Översyn av hur inkomstindex beräknas och fastställs

En central komponent i ålderspensionssystemet är inkomstindex som mäter utvecklingen av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten. Detta index styr uppräkningsgraderna liksom uppräkningsgraderna av inkomstpensionen och tilläggspensionen som betalas ut. Det styr även inkomstbasbeloppet som används för att bestämma intjänandetaket i pensionssystemet. Genom att på detta sätt koppla pensionsrätter och utbetalningar till inkomstutvecklingen får vi en automatisk anpassning av pensionssystemets åtaganden till samhällsekonomin och den ekonomiska utvecklingen. En sådan koppling är också logisk eftersom det långsiktigt är den ekonomiska utvecklingen i samhället som bestämmer de ekonomiska förutsättningarna för pen-

sionssystemet. Inkomstindex i kombination med pensionssystemets följsamhet mot medellivslängdens utveckling gör det nuvarande pensionssystemet mycket finansiellt robust.

En så central komponent som inkomstindex måste självklart vara noggrant definierad och vila på stabila principer. Definitionen är därför reglerad i lag. Inkomstindex fastställs varje år av regeringen efter förslag från Försäkringskassan.

Förändringar i omvärlden kan emellertid påverka komponenter som ingår i beräkningen av inkomstindex, vilket kan leda till att inkomstindex påverkas på ett sätt som inte speglar en egentlig förändring av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten. För att inte motverka syftet med inkomstindex bör definitionen av inkomstindex därför anpassas när sådana förändringar i omvärlden sker. Exempel på sådana förändringar är höjningar av grundavdraget. De höjningar som skett av grundavdraget under senare år har medfört att inkomstindex räknats upp något mer än vad som annars hade varit fallet.

Mot bakgrund av behovet av justeringar och för att motverka förändringar av inkomstindex som inte motsvaras av en egentlig förändring, kan det ifrågasättas om definitionen bör vara reglerad i lag. Frågan om fastställelseordningen finns upptagen i Pensionsgruppens direktiv. Pensionsgruppen har tagit principiell ställning för att ansvaret för definitionen och beräkningen av inkomstindex i stället ska skötas på myndighetsnivå. Därmed kan nödvändiga justeringar ske snabbare. Som jämförelse sköts definitionen och beräkningen av konsumentprisindex på myndighetsnivå.

Regeringen kommer därför att på Pensionsgruppens uppdrag ta fram och remittera en promemoria med förslag till förändrad fastställelseordning.

3.7 Kunskapen om pensionssystemet

Försäkringskassan och PPM gjorde i december 2007 en undersökning av allmänhetens kunskaper om det allmänna pensionssystemet. Undersökningen redovisas i Försäkringskassans Årsredovisning för 2007. En liknande undersökning gjordes 2006 men den var något mindre omfattande så det finns inte jämförelsematerial för alla frågor. Undersökningen visar att kunskaperna

har ökat bland både män och kvinnor men att ökningen är tydligast för männen.

Av alla tillfrågade är andelen som upplever sig känna till den allmänna pensionen ganska väl, något större 2007 än 2006 (40 respektive 34 procent). En uppdelning mellan könen visar att ökningen gäller både män och kvinnor.

När det gäller kunskapen om att individens pension påverkas av vid vilken ålder den börjar tas ut märks det inte någon större förändring mellan undersökningarna. Detsamma gäller kunskapen om att pensionen påverkas av hur den svenska ekonomin utvecklas, något som 85 procent (84 procent 2006) uppger att de känner till. Här skiljer sig dock resultat åt mellan könen, andelen män som känner till detta har ökat från 82 till 87 procent medan resultatet för kvinnorna har försämrats från 87 till 85 procent.

Att premiepensionsfondernas utveckling påverkar den allmänna pensionen känner 84 procent till jämfört med 79 procent 2006. Kunskaperna har sedan 2006 ökat hos både män och kvinnor.

Livsinkomstprincipen dvs. att det är inkomsterna under hela livet som påverkar pensionen känner 87 procent av de tillfrågade till. Det är en ökning jämfört med 2006 och ökningen gäller båda könen.

Även om resultatet har förbättrats är det fortfarande 20 procent (26 procent 2006) som inte känner till att pensionsåldern är flexibel utan tror att den allmänna pensionen inte kan tas ut förrän man fyllt 65 år. Skillnaden i kunskaper mellan könen är liten, 19 procent av männen och 21 procent av kvinnorna tror att pensionsåldern är 65 år. Att pensionen kan betalas ut från 61 år känner 16 procent av både männen och kvinnorna till. Motsvarande resultat för 2006 var 11 procent av kvinnorna och 13 procent av männen. Att man inte måste ta ut hela pensionen känner 59 procent till.

När det gäller förtroendet för pensionssystemet säger en tredjedel att de har ett ganska stort förtroende för systemet. Förtroendet är något större bland männen (35 procent) än bland kvinnorna (31 procent).

Långsiktigt har kunskapen om pensionssystemet förbättrats endast marginellt de senaste åren trots Försäkringskassans och Premiépensionsmyndighetens informationsinsatser, varav det årliga utskicket av det orange kuvertet är den viktigaste insatsen. Inte heller den s.k. pensionsportalen, www.minpension.se, där man kan få en

samlad bild över den egna pensionen, både den allmänna ålderspensionen och tjänstepensionen, har inneburit att kunskaperna har ökat i någon större omfattning. Regeringen anser att det inte är tillfredsställande att allmänhetens kunskaper om pensionssystemet inte ökar mer och att det är viktigt med ett fortsatt fokus på pensionsinformationen till allmänheten.

3.8 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat den statliga pensionsinformationen bl.a. i det orange kuvertet. Granskningen, som redovisas i rapporten Staten och pensionsinformationen RiR 2008:3, visar att Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten uppfyller statsmakternas krav på informationens innehåll. Samtidigt anser Riksrevisionen att det är tveksamt om den årliga informationen i det orange kuvertet ger den enskilda ett tillräckligt bra underlag för att fatta beslut som kan påverka pensionen.

Regeringen konstaterar att innehållet i de årliga pensionsbeskeden uppfyller de formella kraven. I informationsfrågor är det viktigt med ett kontinuerligt utvecklingsarbete och de årliga pensionsbeskeden har enligt regeringens bedömning också utvecklats i positiv riktning. Detta utvecklingsarbete är primärt en myndighetsfråga som regeringen även fortsättningsvis kommer att följa.

Regeringen förbereder också bildandet av en särskild pensionsmyndighet. Därmed samlas all pensionsadministration i en myndighet, vilket skapar möjlighet för en mer sammanhållen pensionsinformation. Regeringen avser inte att vidta några ytterligare åtgärder m.a.a. rapporten avseende informationen om det allmänna pensionssystemet.

3.9 Förslag till författningsändringar

3.9.1 En samlad pensionsadministration

Regeringens bedömning En pensionsmyndighet inrättas den 1 januari 2010. Den nya myndigheten övertar hela administrationen av den allmänna ålderspensionen (inkomstpension, tilläggspension, premiepension och garantipen-

sion) samt vissa angränsande pensionsförmåner från Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten.

Ärendet och dess beredning: Pensionsadministrationsutredningen har överlämnat sina förslag i betänkandet Ny Pension – Ny Administration (SOU 2006:111). Utredningen föreslog att en pensionsmyndighet ska inrättas som ska ansvara för den inkomstrelaterade ålderspensionen och för garantipensionen. Utredningen föreslog vidare att den nya myndigheten bildas genom att de aktuella frågorna flyttas från Försäkringskassan och PPM till den nya myndigheten. Som en konsekvens föreslogs att PPM avvecklas. Betänkandet har remissbehandlats. Flera av remissinstanserna förordade ett vidare gränssnitt än utredningen för vad den nya myndigheten föreslogs få ansvar för.

Skälen för regeringens bedömning: Den kundnära administrationen av pensionsförmånerna är i dag delad mellan Försäkringskassan och PPM. Detta innebär ett delat ansvar gentemot medborgarna när det gäller ålderspensionssystemet. Denna ordning var rationell vid det omfattande arbetet med pensionsreformen men verksamheten är nu etablerad och fokus behöver mer koncentreras på pensionssparare och pensionärer.

Ur ett medborgarperspektiv har det delade ansvaret lett till problem, bl.a. när det gäller de försäkrades tillgång till information och service som tillhandahållits av två myndigheter. Ur ett administrativt perspektiv har det också uppstått problem med styrning, ledning och ansvarsutkrävande. Den förra regeringen tillsatte mot den bakgrunden en särskild utredare (dir. 2005:151) för att genomföra en översyn av myndighetsstrukturen för administrationen av den allmänna ålderspensionen som överlämnade sina förslag i betänkandet Ny Pension – Ny Administration (SOU 2006:111).

Regeringen avser därför att samla pensionsadministrationen i en särskild myndighet. PPM och de delar av Försäkringskassans verksamhet som hanterar pension avvecklas samtidigt som den nya myndigheten bildas. För att minska gränsdragningsproblemen kommer myndigheten ansvara för alla pensionsfrågor och inte bara ålderspensionen. Det innebär att myndigheten utöver ålderspension i form av inkomstpension, tilläggspension, premiepension och garantipen-

sion även ska hantera efterlevandepension, bostadstillägg till pensionärer och äldreför-sörjningsstöd. Även den frivilliga pensionsförsäkringen som är under avveckling och hanteras av Försäkringskassan avses att föras över till den nya myndigheten. Vilka eventuella kvarvarande pensionsförmåner som därutöver bör föras till den kommande pensionsmyndigheten kommer att analyseras.

En särskild utredare har tillkallats (Dir. 2008:52) för att dels göra vissa kompletterande utredningar och dels förbereda och genomföra bildandet av en pensionsmyndighet den 1 januari 2010. Regeringen avser således att inrätta en pensionsmyndighet och att återkomma med nödvändiga förslag till författningsändringar under 2009 då de uppdrag som givits till den särskilde utredaren är färdigbehandlade. Regeringen föreslår emellertid redan i denna proposition att Premiepensionsmyndigheten avvecklas den 31 december 2009 (utgiftsområde 2 avsnitt 11).

3.9.2 Pensionsrätt för personer med sjukersättning

Regeringens förslag: För de personer som i prop. 2007/08:124 föreslås omfattas av särskilda regler för sjukersättning ska pensionsgrundande belopp för sjukersättning beräknas genom att den andel av antagandeinkomsten som motsvarar graden av ersättning minskas med ett belopp som motsvarar sjukersättning före avräkning av reduceringsinkomst.

För personer som uppbär arbetsskadelivränta som är samordnad med sjukersättning och som i prop. 2007/08:124 föreslås omfattas av de särskilda reglerna för sjukersättning ska den andel av det pensionsgrundande beloppet för sjukersättningen som motsvarar graden av samordning minskas med ett belopp som motsvarar den pensionsgrundande arbetsskadelivräntan före avräkning av reduceringsinkomst.

Ärendet och dess beredning: Förslaget har tagits fram i samråd med Pensionsgruppen och har beretts med Försäkringskassan.

Skälen för regeringens förslag: Den totala ålderspensionsrätten för sjukersättning för personer med hel inkomstrelaterad sjukersättning är 93 procent av deras antagandeinkomst (jfr prop.

2007/08:100). För försäkrade som uppbär partiell sjukersättning är pensionsrätten 93 procent av den andel av antagandeinkomsten som svarar mot graden av ersättning. Det innebär att den som uppbär hel sjukersättning alltid garanteras en pensionsrätt som motsvarar 93 procent av hela antagandeinkomsten, medan den som t.ex. uppbär halv sjukersättning garanteras 93 procent av halva antagandeinkomsten.

Pensionsrätten består av två delar – pensionsgrundande inkomst (PGI) och pensionsgrundande belopp (PGB). För den inkomstgrundade sjukersättningen tillgodoräknas PGI och därutöver tillgodoräknas den försäkrade ett pensionsgrundande belopp. För personer med hel sjukersättning utgör PGB skillnaden mellan 93 procent av antagandeinkomsten och PGI för sjukersättningen.

För de personer som kommer att omfattas av de särskilda reglerna för sjukersättning kommer sjukersättningen att trappas av mot den del av reduceringsinkomsten som överstiger ett fribelopp. När avdrag för inkomst görs på den inkomstgrundade sjukersättningen minskar den pensionsgrundande inkomsten för sjukersättningen med samma belopp som avdraget. Att PGI minskar innebär emellertid inte att den totala pensionsrätten minskar. I stället ökar det pensionsgrundande beloppet lika mycket som den pensionsgrundande inkomsten minskar. Det pensionsgrundande beloppet fyller m.a.o. ut pensionsrätten upp till 93 procent av antagandeinkomsten för den som har hel sjukersättning och, vid partiell sjukersättning, upp till 93 procent av den andel som motsvarar graden av ersättning.

Samordning mellan arbetsskadelivränta och sjukersättning

I prop. 2007/08:124 Från sjukersättning till arbete föreslog regeringen att för en person som uppbär arbetsskadelivränta som samordnas med sjukersättning, ska avdrag för reduceringsinkomst även göras på det belopp som betalas ut i arbetsskadelivränta. Avdrag för arbetsinkomst ska dock i första hand göras på sjukersättningen. Den del av arbetsskadelivräntan som återstår efter samordning med sjukersättningen, utgör PGI för livräntan. Avdraget för reduceringsinkomst medför således att den pensionsgrundande inkomsten för arbetsskadelivräntan minskar.

Enligt gällande regler beräknas pensionsgrundande belopp för den som har hel sjukersättning som är samordnad till hundra procent med arbetsskadelivränta genom att det pensionsgrundande beloppet för sjukersättningen (dvs. 93 procent av antagandeinkomsten minus PGI för sjukersättningen) minskas med den pensionsgrundande inkomsten för arbetsskadelivräntan.

Om sjukersättning och arbetsskadelivränta endast delvis samordnas görs avdraget för den pensionsgrundande arbetsskadelivräntan endast från den del av PGB som motsvarar den andel som samordnas. Om t.ex. 24 procent av sjukersättningen samordnas med arbetsskadelivräntan ska 24 procent av det framräknade pensionsgrundande beloppet för sjukersättningen minskas med den pensionsgrundande inkomsten för arbetsskadelivräntan. Det pensionsgrundande beloppet för den del av ersättningarna som inte samordnas, dvs. 76 procent, berörs däremot inte.

Livsinkomstprincipen

I det reformerade ålderspensionssystemet är livsinkomstprincipen en grundläggande princip. Varje krona en person tjänar in i inkomst som är pensionsgrundande har betydelse för den framtida ålderspensionen. Den som har sjukersättning tillförsäkras genom det pensionsgrundande beloppet en ålderspension som motsvarar en beräknad årlig inkomst (antagandeinkomst) som personen skulle ha haft om han eller hon hade kunnat fortsätta att arbeta ända fram till ålderspensioneringen. Antagandeinkomsten beräknas som medeltalet av de tre högsta årsinkomsterna inom den ramtid som omedelbart föregår det år försäkringsfallet har inträffat. Antagandeinkomsten räknas om varje år med hänsyn till förändringarna i prisbasbeloppet.

Om de särskilda reglerna för sjukersättning tillämpas utan att någon regelförändring görs i sättet att beräkna pensionsgrundande belopp får det till följd att pensionsrätten för sjukersättning inte minskar även om sjukersättningen har

minskat genom att den har avtrappats mot reduceringsinkomst. Det pensionsgrundande beloppet skulle i stället öka och kompensera för den minskade pensionsgrundande sjukersättningen eller arbetsskadelivräntan. Det skulle innebära att en person med hel sjukersättning som börjar arbeta skulle få en pensionsrätt motsvarande 93 procent av antagandeinkomsten plus PGI motsvarande 93 procent av arbetsinkomsten. Den sammanlagda pensionsrätten för ålderspension skulle då kunna överstiga den inkomst de skulle ha haft om de hade kunnat fortsätta att arbeta till 65 år. Regeringen anser inte att det är rimligt att pensionsrätten på detta sätt ska kunna bli högre än vad den sammanlagda livsinkomsten skulle ha blivit utan föreslår att man vid beräkning av det pensionsgrundande beloppet bortser från avtrappningen och i stället använder beloppet för sjukersättning och arbetsskadelivränta före minskning av reduceringsinkomst. Regeringen föreslår att pensionsgrundande belopp för hel sjukersättning ska beräknas genom att 93 procent av antagandeinkomsten minskas med ett belopp som motsvarar den pensionsgrundande sjukersättningen före avtrappning av reduceringsinkomsten. Vid partiell ersättning minskas i stället 93 procent av den andel av antagandeinkomsten som motsvarar graden av ersättning.

För personer som har arbetsskadelivränta som samordnas med sjukersättning föreslår arbetsgruppen att det pensionsgrundande beloppet för sjukersättning minskas med ett belopp som motsvarar den pensionsgrundade arbetsskadelivräntan före avtrappning av reduceringsinkomst. I de fall sjukersättningen endast är samordnad till viss del (1–99 procent) med arbetsskadelivränta ska endast den del av det pensionsgrundande beloppet som motsvarar graden av samordning minskas. Med de föreslagna reglerna förhindras att det pensionsgrundande beloppet ökar när den pensionsgrundande sjukersättningen eller den pensionsgrundande arbetsskadelivräntan minskas av reduceringsinkomst.